

יביע אומר

ביאשור הרב יגאל כהן שליט"א

זמני השבת

הזמנים לפי לוח "אור החיים"

יום	ת"א	חיפה	ב"ש
כניסה:	18:55	18:57	18:55
יציאה:	19:48	19:46	19:47
ר"ת:	20:38	20:36	20:36

בירושלים: לנוהגים 40 דקות 18:37

פרשת תזריע מצורע

עלון מס': 363

מאמר השבוע

מאת ראש המוסדות הרה"ג יגאל כהן שליט"א

השכר הנתן בעולם הבא הוא עבור מצוות הנעשות בסתר

וכמו שנאמר (דברים כט, כח): "הנסתרות לה' אלהינו והנגלות לנו ולבנינו עד עולם", שעל המצוות הנסתרות שהן רק בלבותיהם של בני האדם השכר שלהן בעולם הבא, שאי אפשר להזהיר את המון העם אלא על דבר הנראה בגלוי ולא על הנסתר מעיניהם. וכן אמר הכתוב (ויקרא כ, ד-ה): "ואם העלם יעלימו עם הארץ את עיניהם מן האיש ההוא... ושמתני אני את פני באיש ההוא". הקב"ה בעצמו הוא זה שיפרע מן העובר על מצוותיו בסתר. ומכיון שהשכר והענש של המצוות והעברות הנסתרות מעיני בני האדם ינתנו על ידי הבורא יתברך בעולם הבא, על פן נמנעה התורה מלפרש לנו את השכר בעולם הבא הדרך להשפיע על האדם היא על ידי שידברו עמו במשגל וזמנו ומקומו

טעם נוסף, שהרי גם המעשים הטובים שעושה האדם נחלקים לשנים: האחד, מעשים נסתרים שגלב האדם, שאין אף אחד בעולם שרואה אותם מלבד ה' יתברך, כמו בטחון הלב על הבורא. והשני, מעשים שנראים כלפי חוץ, כמו כל המצוות הנעשות על ידי גוף האדם, שגם אחרים יכולים לראות אותם. הבורא יתברך משלם על חלק המצוות שנראה כלפי חוץ שכר בעולם הזה, ועל המצוות הנסתרות מעיני אנשים הבורא משלם שכר בעולם הבא. ולכן הזכיר דוד המלך את ענין השכר בעולם הבא. באופן שמורה על ענין זה (תהלים לא, כ): "מה רב טובך אשר צפנת ליראיך". לאלה העובדים את ה' ביראה ואהבה פנימית, צפן הקב"ה את רוב טובו לתת להם בעולם הבא. וכן גם נתן הענש, שעל עברות גלויות ונראות מקבל את ענשו בעולם הזה, ועל עברות נסתרות שאינן נראות מקבל את ענשו לעולם הבא.

טעם נוסף, היות שאת השכר והענש הנזכרים בתורה ובדברי הנביאים אמרו לאנשי העולם הזה, כלומר נסח הדברים נאמרו באופן שכביכול הנביא מדבר עם המון העם, ולא שה' יתברך מדבר עמם בעצמו, אלו היו הדברים נאמרים בסגנון זה, היו הדברים נאמרים פפי השגות ומשגלי העולם הרוחני. כמו שמצינו אצל יהושע בן יהוץדק, שהיתה נשמתו מפשטת מן הגוף ועומדת בעולם העליון במקום המלאכים, ודבר עמו הבורא יתברך אמר לו (זכריה ג, ז): "ונתתי לך מהלכים בין העמדים האלה", שהפונה בזה על המלאכים. אולם הנביאים שהם בני אדם ומדברים עם בני אדם, היה יכול לומר את הדברים פפי משג עולמם שהוא העולם הזה. ועל פן לא נתפרש לנו השכר בעולם הבא, כי הדרך להשפיע עלינו להגיע לעבודת ה' על ידי שנצפה לשכר ונפחד מן הענש, זהו דוקא כאשר יהיו הדברים נאמרים בהתאם לזמן ולמקום שנמצאים בני האדם המשפיעים. מתוך ספרו של הרב יגאל כהן "שער הביטחון".

ואם נתבונן נראה, פי השכר נאמר בענינים הפוגעים ומקפיים את כל העם בל, כגון: "ונתתי גשמיכם בעתם" (ויקרא כו, ד), "ונתתי שלום בארץ" (שם, ו), "ורדפתם את איביכם ונפלו לפניכם לחרב" (שם, ז). וטעמו של דבר, מפני שהתוצאות של אלו שעושים עברות נוגעות לכלם, ועל ידי שירזו המון העם זה את זה כלם ילכו בדרך ה'. ולכן הזהיר אותנו ה' רק על העברות שנעשות בגלוי, שרק בהן אפשר לכל אחד להוכיח את חברו, מה שאין פו בדברים שבסתר,

- מאמר השבוע
- הנהגות מרן
- שאלות ותשובות
- דוד המלך
- לאשת ההיל
- פנינים מהפרשה
- מוסר עם סיפור
- פניני הדף היומי
- שמירת הלשון

המוסעדה

יש לכם שמחה במשפחה? ברית. חתונה. בר מצוה.

ידועה המטבח לקיים סעודת ערים באוויר חם לאנשים שחיי להם. במחיר של 400 ש"ח המתחמט ב"סעודת החיי שותפים להנחיל למעלה מכתוב ומשרים איש להנחמטם

להשתתפות חייגו: 03-8000770

ניתן לתרום להפצת העלון ולהקדיש לעילוי נשמת לברכה ו רפואה ו הצלחה בטל: 03-8000770 פרטי ח-נ לתרומות: בנק מרכנתיל 17, סניף 732 חשבון 73443 ע"ש יביע אומר

הנהגות מרן

רבנו הרב עובדיה יוסף זצוק"ל

באיזה נושאים אפשר לשאול את הרב?

"אמר ליה רבי חייה לרב, בר פחתו! לא אמינא לך כי קאי רבי בהא מסכתא לא תשייליה במסכתא אחריתי דילמא לאו אדעתיה, דאי לאו דרבי גברא רבה הוא כספתיה, דמשני לך שינויא דלאו שינויא הוא. השתא מיהת שפיר משני לך" (שבת ג:).

רבי חייה מלמדנו דעת, כששואלים רב שאלה ישאלו רק באותו ענין שעוסקים בו ולא בדברים אחרים, כיון שכל ריכוז מוחו של הרב עסוק בנושא שהוא עוסק בו, ואם ישאל דברים אחרים עלול להתבייש ולהשיב תשובה שאינה נכונה.

השואל כענין משיבים לו כהלכה, כששואלים את הרב בנושא שהוא עוסק בו, היינו משיב דבר דבור על אופניו תשובה כהלכה, אך אם שואל שלא כענין ועל הרב להסתייך אות דעתו, כגון שהרב עוסק בהלכות שבת ושואלים אתו בהלכות ברכות או מזוזה, מה ענין מזוזה אצל שבת? הרב עלול להתבלבל ולטעות, ואותו ששאל שלא כענין הוא שגרם לכך. (מדברי מרן זצ"ל שהובאו במעדני המלך ח"ג).

שאלות ותשובות

מאת הרב"ג יגאל כהן שליט"א

שאלה: האם מותר להכנס לדירה חדשה בימי הספירה לפני לג' לעומר?
תשובה: אם נזדמן לו להכנס לפני מותר ובכלל זה ג"כ שמותר לעשות שיפוץ בימי הספירה וכן כל כיוצ"ב.

שאלה: מי שמסופק האם ספר את העומר אתמול האם רשאי להמשיך ליספור בברכה?

תשובה: מי ששכח לספור יום א' אינו רשאי להמשיך ליספור בברכה אולם מי שמסופק בדבר רשאי להמשיך לספור בברכה כיון שנחשב הדבר כספק ספיקא [חזו"ע יו"ט עמ' רלח].

שאלה: ילד שנעשה בר מצוה בתוך ימי הספירה והקפיד כל הימים לספור את העומר האם רשאי להמשיך לספור בברכה?

תשובה: לדעת מרן רבינו עובדיה אינו רשאי להמשיך לספור בברכה גם באופן שהקפיד ליספור כל יום. [חזו"ע יו"ט עמ' רכא ודלא כמש"כ האור לציון ח"א סי' לו ע"ש].

הצצה לחייה שוהבה
באחזקת תורה של
למעלה מ-120 אפרסובי
בית המדרש "יביע אומר" בני ברק
מציע לכם שותפות
גם באחזקת תורה
וגם בעזרה למשפחות נוקקות.
בתרומה הודשית לבית המדרש
אתה יכול!
לפרטים חייגו:
03-8000770

דוד המלך

מאת הרב אליהו עמר שליט"א

המלך דוד

יום ראש חודש מסוגל לגאולה

לאור הדברים שראש חודש מעלתו חידוש והתחדשות, יובן מעשה נוסף המובא בגמרא (בבא מציעא פה ע"ב), אליהו הנביא היה רגיל להופיע באופן תדיר בבית מדרשו של רבי יהודה הנשיא לשמוע את שיעורו (עיין מעשה בגמרא מנחות לז ע"א) והנה ביום ראש חודש לא בא, למחרת כשהגיע, שאל אותו רבי יהודה הנשיא מדוע לא בא אתמול לשיעור? ואליהו הנביא השיב לו בגילוי מפעים, בכל יום – סיפר לו אליהו הנביא – הוא הולך למערת המכפלה ומעיר את האבות הקדושים, נוטל את ידיהם וממתין שיתפללו, אך ביום ראש חודש הוא מקפיד שלא להעיר את שלושת האבות יחד, אלא מעיר כל אחד מהם בנפרד, ומשום כך אורך תפקידו זמן מרובה, ולכן לא הספיק להגיע לשיעורו של רבי יהודה הנשיא, תמה רבי יהודה הנשיא, מדוע בראש חודש לא מקים אליהו הנביא את שלושת האבות יחד כבשאר הימים? ואליהו הנביא השיב לו, ראש חודש הוא יום מיוחד, ואם יקומו שלושת האבות ויתפללו, תגיע הגאולה, כי ראש חודש הוא יום המסוגל לגאולה.

לחדש את הגאולה, ולהחיש את משיח בן דוד.

מעלת ראש חודש

ונשאלת השאלה, מה מיוחד בראש חודש שהוא יום המסוגל לגאולה? ביאר הגאון רבי משה שפירא זצ"ל (ליקוט מספר 'אפיקי מים' פסח, עמ' רסט-רעו, שז-שיג, שכה-שכו, תיט-תכ), מדוע אמרו חז"ל שהתורה היתה צריכה להתחיל ממצוות קידוש החודש ולא מבראשית? כיון שעד לציווי על קידוש החודש היו מונים שנה לפי השמש, שנת השמש מורכבת משלוש מאות ששים וחמישה ימים, ונקראת שנה מלשון 'שונה' דהיינו דבר שחוזר על עצמו, השמש מסמלת על חוקי הטבע שאינם משנים את תפקידם, אך בורא עולם חידש שבני ישראל מונים ללבנה, המסמלת על התחדשות, ולכן החודש נקרא חודש מלשון התחדשות, כדבר חדש שמתחיל להאיר, ופרעה בגימטריא שלוש מאות חמישים וחמש וכן הגימטריא של שנה שלוש מאות חמישים וחמש, ועל מנת להוציא את ישראל ממצרים יצר הקדוש ברוך הוא מהלך חדש בטבע שנקרא חודש. וזהו 'קידוש החודש', המצב שבו עם ישראל יוצא מתחת שלטון השמש לשליטה של חידוש, וכשיש חידוש, הכל יכול להיות כי אינם תחת הטבע. ולכן היה ראוי לפתוח את התורה במהלך החידוש ולא הטבע, חידוש שמנהיג את עם ישראל מיום קיומו, אך הייתה סיבה אחרת שבגללה פתחו בבראשית (עיין רש"י בראשית א, א).

תפילת רבי חייה ובניו

המידע שאמר אליהו הנביא היה חשוב מאוד, ולכן שאל רבי יהודה הנשיא את אליהו הנביא, מי חי איתנו כעת שנחשב בשמיים כמו האבות הקדושים? והשיב לו אליהו הנביא, רבי חייה ושני בניו יהודה וחזקיה, ואם הם יתפללו ביחד על הגאולה תשפיע תפילתם בשמיים כמו תפילת האבות. מיד גזר רבי יהודה הנשיא תענית על הציבור וכולם באו לבית הכנסת וציווה שרבי חייה ובניו יעמדו לשמש כשליחי ציבור, ורבי חייה ובניו נעמדו בתפילה על פי הכוונות היודעות להם, ואז התרחש דבר שלא על פי דרך הטבע, כאשר אמרו 'משיב הרוח' החלה לנשב רוח עזה, וכאשר אמרו 'מוריד הגשם' החלו לרדת גשמי ברכה, וכשבאו לומר 'מחיה המתים' התחיל העולם להזדעזע כאילו הגיע זמן תחיית המתים, מיד שאלו ברקיע מי גילה לבני האדם, שתפילת רבי חייה ובניו משפיעה כעין תפילת האבות? ואמרו, שאליהו הנביא גילה את הסוד, מיד הענישו את אליהו הנביא והיכו אותו שישים פעמים בשוט של אש, ולאחר מכן הופיע אליהו הנביא בדמות דוב של אש והפריע לתפילת רבי חייה ובניו, והפסיק את תפילתם בטרם יחישו לעולם גאולה שלא בעת הקץ. ממעשה מופלא זה אנו לומדים, שראש חודש הוא לא רק התחדשות הלבנה, אלא בכוחו גם

בשבת והלל ליה יתברך
שטוהים את להודיע
כי יצא לאור הספר
"שער הבטחון המבואר"
מאת הרב יגאל כהן
פרק מושבת אמינה ומצויין
שמונה איבת חי וחסד הילדים
03-8000770
אתר לחייה שוהבה
yabla-omer.co.il
מוסדות הספרים המובחרות

קו לימוד יומי לנשים ובנות
מתוך ספר
"שער הבטחון המבואר"
מאת הרב יגאל כהן שליט"א
2 – 3 דקות ביום
להצטרפות חייגי:
054-8502066

קו לימוד לגברים
בספרו של
הרב יגאל כהן שליט"א
שיעור קצר של כ-2 דקות
מידי יום
בטל: 077-4017828
שלוחה 52

לאשת החיל

הכי חשוב באהבה

אנו נתקלות ביום כל יום בכל מיני סגנונות של אנשים, עולמנו ברוך השם מגוון עד מאוד ויש בו הכל מכל כל... החכמה היא לראות בכל אחד את נקודות האור, ולא את הסרונות. מי שרואה חסרונות בשני – סימן שהוא צריך לתקן משהו. או את אותו דבר בעצמו, או בכלל את הראיה והשלישית על החיים. האמת היא, שבכל אחד יש יותר טוב מאיתנו. כל אחד צריך להסתכל על השני ולראות את החיובי בו, במה הוא יותר טוב ממנו. ולא להפך.

ראיתי מוכרת בחנות, שבגדיה מעדיים עליה שאינה שומרת תורה ומצוות. מה שכן, היא הייתה מאוד נחמדה ושירותית. מידות טובות ללא תורה לא מחזיקות מעמד לאורך זמן, כך לימד אותנו הרב הגאון יגאל כהן שיחיה חיים טובים וארוכים, אנשים שיש להם מידות טובות ללא תורה יש להם גבול לטוב שלהם, מתישהו הם כן יכעסו או יפגעו והתנו מקום למידות השליליות לצאת – כי אנחנו בני אדם בסך הכול, ויש דברים שאנחנו לא יכולים לשלוט עליהם. אבל כשיש תורה, היא תמיד מגנה, התורה היא מוחלטת. היא אמת אחת ויחידה. וגם במצב שמאוד בא לי לכעוס או לתת למידה רעה להתהפך, אני חייבת להישמע להוראותיה של התורה ולהתנהג בהתאם לכתוב בה, וגם אם נפלתי, לפחות זה בגדר נפילה ואני יודעת שצריך לשפר. אנחנו לא מכשירות את ההתנהגות הלא טובה. הרי זה הוחלט באצבע אלוקית, לא במחשבה או רצון של בן אדם עם גבולות יצירתיים.

נחזור למוכרת, אז מאוד רציתי לומר לה מילה על לבוש הולם לבת של מלך, ועל המידות הטובות שיש לה שכדאי לה שתשמור על עצמה יקרה כיהלום. ותהיתי לעצמי – איך ניגשים לאישה כזו? ובכלל לציבור חרוק? אומרים את החומרה של המעשה? נופים? באיזה פרצוף כדאי לדבר? עצוב ממצב? או שמא מודאג על עם ישראל שזה מרחיק את ביאת המשיח? איך כדאי לקרוב?

כולנו מבינות שהדרך הטובה והיעילה ביותר היא, באהבה. בחיך. להגיד את הדברים הטובים שכן יש בה, ואיך אותם היא יכולה לרומם לכיוון החיובי האמיתי. בלי להיות רב שמחזיר בתשובה, לכל אדם רגיל ברור כשמש בצהריים שאם פנה למוכרת ונעיר לה על מעשיה או נזנף בה שהיא ממש לא בכיוון – זה ירחיק אותה עוד יותר, ואף יגרם לחילול השם.

מתי בן אדם יכול לקבל טיפת ביקורת באהבה? רק אחרי שנתנו לו הרבה הרבה אמון של אהבה. רק שאת בטוחה שמישהו ממש אוהב אותך ורואה בך את הדברים הטובים תדיר, אז את יכולה לקבל ממנו גם הערה בלי להיפגע ובלו להיטגע.

והשאלה הגדולה היא, למה אנחנו לא מפעילות את אותו מנגנון בבית שלנו? כשאנחנו רואות משהו לא טוב בבעל, למה אנחנו לא מחפשות את החיובי, ומפרגנות עליו שעה ורק אז אומרות בהיחבא את הדרוש שיהיה?

או לפעמים בוחרות להתעלם מהרע, ומרעיפות הרבה טוב ואהבה כדי שיוכלו לקבל את הביקורת? כמו שהוכרנו לעיל. וכשלידה שלנו יש קושי בצניעות, איך אנחנו מגיבים? כבעס? בביקורת? מעירות לה, מתקנות אותה ושוב מעירות? או כמו שמחזיר רים בתשובה? בעדינות, בנעימות, עם חיך.. לראות קודם את הטוב והחיובי שבה, ורק אחר כך בחיך לומר את הדברים.

הרב הגאון יגאל כהן שליט"א תמיד אומר שאנחנו מוכרים את החסוה הכי טובה שיש, את הרוגע והשלוה בעולם הזה ובבא, לא צריך להיות בלחץ שהם לא ירצו את הדרך.. אלא הפוך – להאמין שהם רוצים רק טוב. הם בצד שלנו, לא נגדנו.

לפעמים אנחנו חושבות שאנחנו בלמחמה תמידית מול הילדים. שיעבים להעיר על כל ס"מ במחול, ומה יקרה אם פתאום הוא נמשך לדברים אחרים? לא צריך מיד לדאוג, הילד מרגיש את החרדה שלנו כהורים. בסך הכול, הילד יודע את האמת. יש בו ניצוף אלוקי בדיוק כמו שלך. הילדה יודעת את האמת של התורה, ואת הדרך של ההורים. לפעמים הם רק בודקים גבולות, אבל לא תמיד זה מעיד על משהו רע שהולך לקרות.

תמיד ניצור אווירה חיובית ואוהבת, נדבר אליהם כילדים בוגרים שאנחנו בכיול מחזירים בתשובה, מראים להם את הטוב והיך בתורה הקדושה, מסבירים להם בנעימות ובחיך למה עושים כל כך ואיך הקב"ה שמח מהם ואוהב אותם. לא לתת לשגרה הלחוצה להשכיח את זה. זה הכי חשוב שיש. בהצלחה!

לרכישת הספר "תוכו רצוף אהבה" מאת מחברת הטור: 0548491930

פנינים מהפרשה

גדלות האדם השלם

וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ וְגו'
אִתָּא בְּמִדְרַשׁ (ויקרא רבה פרשה יד, א):

"אשה כי תזריע". הדא הוא דכתיב (תהלים קלט, ה) "אחור וקדם צרתי".

אמר רבי אלעזר: אחור זה יום ראשון (למעשה בראשית). וקדם זה יום אחרון. על דעתיה דרבי אלעזר דכתיב "תוצא הארץ נפש חיה למינה", (נפש חיה" זה רוחו של אדם הראשון, (שנפשו נבראה ראשונה לכל הנפשות שנבראו ביום הששי).

אמר ריש לקיש: אחור זה יום האחרון (שאו נברא גופו), וקדם זה יום הראשון (שבו נבראה נפשו). על דעתיה דריש לקיש, דכתיב "רוח אלהים מרחפת על פני המים" - זה רוחו של מלך המשיח. אם זכה אדם - אומרים לו: אתה קדמת לכל מעשה בראשית, ואם לאו - אומרים לו: יתוש קדמך! שלשול קדמך!"

אם זכה אדם ובעבודתו עלי חלד כל כולו נתון לתקן את מעשיו, להיטיב מידותיו, הרי שאז הוא כביכול מצדיק את סיבת בריאתו, ויאה ונאה לו להיות ראשון למעשה בראשית, כי לו משפט הבכורה. אבל, אם לא זכה חלילה, לא רק שאינו מתקן אלא אדרבה, מקלקל את מעשיו וגורם בכך להשחתת מידותיו, בתחושת "אני ואפסי עווד", אזי באים ואומרים לו, מה לך כי תתגאה ותזוז דעתך? על מה רמו עיניך? הלא אחרון אתה למעשה בראשית, ואף שפלים שבבריות, כמו יתוש ושלשול, קדמוך!!

גוף ונשמה - זה מול זה

והנה, בודאי מה שמשבחים אותו כאשר זכה - "אתה קדמת לכל מעשה בראשית", אין בדברים אלו התעלמות מכך שנברא בפועל לאחרונה, אלא עלינו לומר כך בביאור העניין, מתפרנסים שלא בצער, והם לא נבראו אלא לשמשני, ואני נבראתי לשמש את קוני, מה מעשה בראשית, כמה צריך הוא להתחכם כדי להשיג את מזונותיו, כמה עליו לעבור עד שישגי את פרנסתו, ממנה ירכוש את מלבושיו ודירתו, הקושי הוא עצום, וזהו דבר שלא מצאנו בבעלי חיים שמזונותיהם מצויים להם בדרך טבעית, אינם צריכים לבוש ודירתם מצויה בטבע.

נשמה שנתת בי - טוהרה היא

ועוד אמרו חז"ל (קידושין דף פב, ב):

"תניא, רבי שמעון בן אלעזר אומר: מימי לא ראיתי צבי קניץ, וארי סָקָל, ושוועל חנווני, והם מתפרנסים שלא בצער, והם לא נבראו אלא לשמשני, ואני נבראתי לשמש את קוני, מה אלו שלא נבראו אלא לשמשני מתפרנסים שלא בצער, ואני שנבראתי לשמש את קוני - אינו דין שאתפרנס שלא בצער! אלא שְׁהֶרְעוּתִי את מעשיו וקיפחתי את פרנסתי, שנאמר (ירמיהו ה) "עוונותיכם היטו".

מצאיות זו מלמדת כי האדם הגופני חסר, ורק משום רוממות נפשו הוא הראשון לכל הבריאה.

נוסף לכך, בגופו הגשמי שוכן יצר הרע המסית ומדיח, המפתה ומשדל אותו לחטוא בכל עת, וממילא עצם העובדה שהוא יכול לחטוא ולרדת לדיוטא תחתונה נחשב לפחיתות לאדם. אולם מצד הנשמה שבאדם "חלק אלוה ממעל", נשמה שנתת בי טוהרה היא, הרי שהוא למעלה מכל מעשה בראשית, ואף קודם להם בחשיבות לאין ערוך, ועל כך נאמר "בצלם אלקים עשה את האדם".

זכה והתגבר יצר הטוב על יצר הרע, ועשה הגוף נשמה - הרי הוא קודם למעשה בראשית, ועלה במחשבה תחילה.

לא זכה ויצרו הרע התגבר עליו - נמצא שהוא פחות ערך מכל מעשה בראשית, ואף יתוש קדמו לבריאת גופו, שכן אלו בעלי החיים עושים רצון קונם והוא בבחירתו אינו עושה רצון קונו. ואם כן נמצא שהוא אינו ממלא את התפקיד לשמו נברא.

לאור האמור, של להתפלא על המאור, הרי זה גופא צריך ביאור, מדוע סידרה התורה את הפרשיות על סדר בריאת גופו של האדם ולא על סדר בריאת נפשו ורוחו אשר קדמו לכולם, ולהם יחשיבות יתר על הגוף?!

העולם נברא תחילה כדי שהאדם יוכל למלוך עליו

באותן הפעמים בה נדברתי עם רבנו, אמר לי יישוב נפלא לתמיהה זו שהעליתי בפניו: האדם הוא נזר הבריאה, והוא כמלך שצריך לנהל את העולם ולהנהיגו. כפי שאמר הבורא בשעת יצירתם: "פרו רבו ומלאו את הארץ וכבשוה, ורדו בדגת הים ובעוף השמים ובכל חיה הרומשת על הארץ" (בראשית א, כח). ולכן נברא "בצלם אלהים". זו השליחות והתפקיד של כל אחד ואחד. ומטעם זה ריש לקיש במדרש מכנה את האדם בתואר "רוחו של משיח", ודרשו דורשי רשומות כי אד"ם ראשי תיבות אדם דוד משיח, ורוח אחד לכולם, ללמדך כי כל אדם הוא כמלך המשוח, וכמלך עלה במחשבה לפני מעשה בראשית, אלא ש"אין מלך בלא עם", ומכיוון שכך נברא העולם תחילה כדי שהאדם יוכל למלוך עליו. והנה, המלך שואב את כוחו מהעם, כל כבודו מהם, ולכן "מלא שמהל על כבודו אין כבודו מחול", שאין זה כבודו אלא כבוד העם, ולכן אין הוא "בעל הבית" למחול על כבודו שאינו שלו, מתפקידו של המלך לטפל בצרכי העם ולהיות מסור כולו להם. ולפי זה מובן המדרש הני"ל, שאם האדם מתגאה וחושב שהוא יכול למשוך בעולם לצרכי הגשמיים בלבד ולמילוי תאוותיו גרידא, אזי אומרים לו, איך ראוי להיות מלך ולשלוט על הבריאה, כי מצד עצמך אין לך כל מעלה ואפילו יתוש קדמך, אבל אם מביין שנברא לתקן את עצמו ואת העולם, "לעובדה ולשומרה", אזי קושרים כתרים לראשו על כך שהוא אכן ראוי להיות מלך ולא בכדי הוא ראש וראשון לבריאה (הרה"ג ר' מיכאל זכריהו שליט"א בספרו אמת לעקב על הגאון הגדול המקובל הרב יעקב אדלשטיין זצ"ל. ניתן להשיג במס' 050-4146924).

מוסר עם סיפור

מאת הרב יעקב עמר שליט"א

הדיסקלט ששים נבא בתרא בעיניו

אָנוּ נִמְצָאִים בְּעֶצְמוֹם שֶׁל יָמֵי סְפִירַת הָעֶמֶר - יָמֵים שֶׁל הַכְּנָה לְקִרְאֵת יוֹם הַדִּין שֶׁל תּוֹרָה, לְכֹן צָרִיךְ לְבַקֵּשׁ עֲלֵינוּ וְעַל יְלָדֵינוּ בְּדַמְעוֹת שְׁלִישׁ לַיְלֵוֹת לֵאמֹר לַאֲבִיבָה וְחֶשֶׁק בְּתוֹרָה, וְהֵם יִזְכוּ, לֹא מִשְׁנָה מֵהַמְּצָה שֶׁל בִּנְךָ הוּא יוֹכֵל וְהַסְפּוֹר הַבָּא יַעֲדֵד עַל זֶה.

סֵפֶר הַרְבֵּי יְחִיאֵל מֵאִיר צוֹקֵר שְׁלִיט"א שֶׁסֵּפֶר לוֹ תִלְמִיד חָכֵם שֶׁמַּעַת לַעֲת הוּא מוֹסֵר שְׁעוֹרִים בְּמִסְפֵּר וְיִשְׁבוֹת. לְאַחַר סִיּוּם שְׁעוֹר מְסִים שֶׁנִּמְסֵר בְּעֶבֶר בֵּין

המשך מוסר עם סיפור

משעור טוב, אולם אני אינני מסגל להתרבו בכל טקסט פתוב – אני מתחיל לקרא ומיד מתמלא הכל בקנאות ושחורות ומעורפלות... כיצד אוכל להתגבר על כך?!

אותו תלמיד חכם אמר לו שהוא אינו ממחה בבגעיית באלו, אבל עוד מעט קט מגיע חדש אלול, והימים הנוראים הם זמן מיוחד המסגל לתפלה. הוא הציע לבחור שיתמקד בענין אחד: תתפלל כל הזמן שה' יאיר את עיניך בתורתו. שבועה חדשים לאחר מכן, ערב ראש חדש ניסן, שוב הגיע התלמיד חכם לאותה ישיבה, ומסר שעוד מקיף במסכת בבא בתרא. לאחר השעור נגש אליו בחור והתחיל לדבר אתו בלמוד מכל הכוונים במסכת וארבעים דקות דן אתו בלמוד מעמיק ומקיף. התלמיד חכם קלט שהבחור זה בדיוק אותו אחד שספר ש'אינו יכול לקרא טקסט פתוב. הוא תהה, האם אינו טועה בבחור? כשסיים לדבר בלמוד שאלו האם זה אתה שפנית אלי בסוף זמן קצר שנה שעברה.

השיב הבחור: פנו! האם הרב זוכר מה הוא הציע לי בזמנו? הרב לא זכר. ספר הבחור: כאשר שבתני מהישיבה לביתי בקשתי מאמי ומאחיותי שבחדש אלול ובבגעיית ימי תשובה תתמקנה בתפלה אחת: שה' יאיר עיני בתורתו. וכך הם עשו ועשה גם הוא. כשבאתי בתחלת זמן חרף לישיבה – התחלנו מסכת בבא בתרא. פתחתי את

הגמרא: השתפין שרצו לעשות מחיצה... וקראתי אותה בענג, כך אני קורא ואיני זו מהגמרא – ברוך ה' למדתי בזמן חרף חמשים דף בעיון! ואמר שהוא מתכנן ללמוד ולסיים את כל מסכת בבא בתרא בעיון.

אמר לו התלמיד חכם בהתרגשות גדולה: אני מבקש ממך, שבאשר תעשה 'סיום' תזמין אותי.

שנה וחצי לאחר מכן באחד מתשעת הימים, קבל התלמיד חכם טלפון מאותו בחור, שהוא מזמין אותו ל'סיום' (מסכת בבא בתרא הנה המסכת מרובת מאד והכי ארצה ויש בה 175 דפים) התלמיד חכם הגיע לסיום וראה שם את כל בני הישיבה. הבחור המסיים החל באמירת 'הדרן' ופרץ בבכי. כך כאשר מילתיו נשברות אמר את ההדרן.

שנה לאחר מכן קבל התלמיד חכם טלפון נוסף מאותו בחור – הוא טלפן להזמין את התלמיד חכם לחתונתו. וספר שבשבוע הבכרות הוא מסיים שוב את בבא בתרא ואמר ב'סיום', ומסר פלפול בבקיאיות עצומה ובהבנה עמקה שגרמו לכל השומעים התפעלות מצמררת.

ממשיך התלמיד חכם ואומר: יצאתי בחזוק עצום – תלמיד שעבר שמונה מוסדות עד שעור ב' בישיבה קטנה, וגם בישיבה גדולה התמודד עדין מול קשיי קריאה קשיים – וכשהתפלל מעמק לבו וזכה להגיע לדרגות גבוהות ולהשגות בלמוד.

פניי הדף היומי

מאת הרב"ג יגון מרדכי זכאי שליט"א

האם מותר לנשים ללמוד תורה כל המלמד בתו תורה כאילו מלמדה תיפלות (סוטה דף כ.)

במשנתנו מובאת דעתו של רבי אליעזר שאין ראוי לאדם ללמד את בתו תורה משום שעיקר המצוה של לימוד תורה שייכת בבנים, וכפי שכתוב בפסוקים של קריאת שמע "ושננתם לבניך", וכן "ולמדתם אותם את בניכם". וכשאדם מלמד את בתו תורה דומה הדבר כאילו מלמדה דברי תיפלות, אמנם מבואר ברמב"ם (הלכות תלמוד תורה פרק א הלכה יג) שדברי הגמרא אמורים דוקא בתורה שבעל פה כגון לימוד משניות וגמרות, אבל תורה שבכתב לא ילמדה לכתחילה ואם ילמדה אינו כמלמדה תיפלות, ומרן ב"י הלכות ברכות התורה הביא מהראשונים נים שגם בתורה שבעל פה אישה צריכה לחייבת ללמוד את הדינים השייכים אליה כגון שבת, הפרשת חלה וטהרה, ובש"ת אגרות משה (חלק יורה דעה חג סימן פז) נשאל לגבי בית ספר של בנות שמלמדים אותן משניות, והשיב שמתדברי הרמב"ם מבואר שאין ללמדן, אמנם כתב הרב שמשניות שיש בהם מוסר למידות טובות כגון משניות מסכת אבות אפשר ללמדן לעורר אותן לאהבת תורה ומידות טובות.

והנה בספר טוב עין למרן החיד"א כתב שאם ישנה אישה שאנו מכירים בה שכוונתה ללמוד ולהעמיק לפי רוב שכלה מותרת גם לאביה או לאחרים ללמדה, ולפי זה יובן היאך לימדו את ברוריה אשתו של רבי מאיר תורה (כמובא בגמרא פסחים דף סג) וכן כתב בתורה תמימה שמאמר חז"ל כל המלמד את בתו תורה כאילו מלמדה תיפלות אולי נאמר כשמלמדה בקטנותה ומוזה יש לחשוש משום שדעתו קלה אולם נשים חכמניות כשיש להם משיכה ללמוד אפשר שיש להקל, אולם בספר משרת משה כתב לאסור ללמד תורה נשים משום שחכמים לא חילקו בין סוגי הנשים, ובספר יפה ללב כתב שהאיסור ללמד תורה לאישה נאמר כשאחרים מלמדים אותה אבל היא עצמה מותרת ללמוד, ובאמת אנו מוצאים שהיו נשים רבות שהיו למדניות וחידשו פסקים להלכה שהובאו בדברי הפוסקים כגון מה שכתוב בעל הפרישה ר' יעקב ואלק כץ בשם אמו שאף בנות אשכנז שבהדלקת נרות בשבת מדליקות ואחר כך בברכות משום שהן מקבלות שבת בברכה ואם כן לא יוכלו להדליק אחר הברכה, אבל ביום טוב שמותר להדליק לצורך (מאש שדלוקה מערב יום טוב) אם כן יברכו ואחר כך ידליקו. שבת שלום.

שמירת הלשון

מאת הרב אהוד מולאי שליט"א

"דאגה בלב איש ישהנה" (משלי י"ב כ"ה). ישינה לאהרים (יומא דף ע"ה ע"א)

מתי מקיימים מצוה בשמיעת לשון הרע פעם סיימתי למסור שיעור בליל שבת, ואחד המשתתפים שהוא אדם ירא שמים ניגש אלי וביקש לדבר עמי ביחידות. לאחר שכולם הלכו, התחיל לדבר ולספר בלב רעש ונרגש, שחמיו וחמותו יורדים לחייו ומתערבים בענייניו, ושהוא על סף התמוטטות עצבים, וכל היום יש לו לחצים. והוא אינו יודע מה לעשות, וכמעט שהתחיל לבכות, ראיתי שהוא בסערת רגשות, ואת אשר על לבו הוא רוצה לגלות.

שמעתי את כל מה שאמר, כמובן מבלי לקבל דבר, וסמכתי על מה שכתב 'החפץ חיים' (כלל ו' הלכה ד' וכלל י' הלכה י"ד בהגה"ה, וכך פסק בספר חסידים סי' ס"ד), שאף על פי שעל שמיעת לשון הרע בלבד יש איסור מן התורה (שם כלל ו' הלכה ב'), מכל מקום יש כמה מקרים שמצוה לשמוע לשון הרע, ואחד מהם: אם לפני שמעונו בא אדון מדמון, להתלונן על מה שעשה כנגדו שכנו נון, וידוע שמעונו שבזה שיקשיב ויטה אוזן לדבריו, זה יסקיט את כעסו שעל שכנו מעליו, ולא יחזור אדון מדמון שוב לדבר, או למישהו אחר לספר, בזה יש מצוה לשמוע, ואת הלשון הרע הבא למנוע, כי אפשר שאחרים יאמינו לסיפוריו, ויקבלו את דבריו. ובהוה שמונע מהלשון הרע להתגלגל, יתרבה השלום בישראל.

וכן הדין באשה שעובדת במקום פלוני, והיחס שם הוא מאוד תמהוני, ובעקבות זה יש בליבה לחץ מאוד גדול, ורוצה לספר לבעלה את הכל,

שמונת ומצוה לבעלה להקשיב לדבריה, וכך יפיג את המתח מעליה, ולא תלך ותספר שוב לאחרים, את כל הדברים. אומנם צריכה האשה להזהר ולספר, רק את מה שיעזור לה להרגע ולא יותר.

נזכה תמיד לשמוע לדבר ולספר דברים טובים על עם ישראל, ובא לציון גואל. אמן כן יהי רצון.

ניתן לשמוע חייוק קצר (כדקה והצי) מדי יום ביומו בהלכות שמירת הלשון, בטל: 077-222069 שלושה 3 יואר כך הקש 1. שמעו וחדו נפשכם! כמו כן ניתן לקבל חימור (מיוחד) לזיכוי הרבים בשמירת הלשון. בטל: 052-768-3816.

יש אזכרה לאחד מיקירכם?
בתרומה של 400 ש"ח השתתפות ב'מסעדה' תרו שותפים להאכל ולעלה סמאה ועשרים איש לנילי נשמתם

להשתתפות חייגו: 03-8000770

ניתן להזמין לשיעורי תורה / אזכרה ברחבי הארץ רבנים מכולל "יביע אומר" 03-8000770

בתרומה של 250 ש"ח אתם שותפים בהפצת העלון ב: 20,000 עותקים

נר תמיד לע"נ ר' מנשה בן רחל ז"ל ולע"נ שושנה מהין בת זיוה ע"ה